

udalosti zo života školy, zaujímavosti, kultúra, ale aj zábava a poučenie

1

Základná škola Na bielenisku PEZINOK

"Ak dáš človeku rybu, nasýtiš ho na deň. Ale ak ho naučíš ryby loviť, nasýtiš ho pre celý život."

ROZHOVOR- MGR. ALENA KOTOROVÁ
ROZHOVOR- MGR. JOZEF GROMOVSKÝ
ŽIVÝ DUCH SLOVENČINY
AKO NÁJŠŤ ŠŤASTIE
HISTÓRIA KRIMINALISTIKY
SLOVNÍK LATINSKÝCH CITÁTOV

Uzávierka tohto čísla bola 18.11.2022

Redakčná rada - osičky

Redakčná rada pracuje v zložení: Ajmira Michalová (6.A), Peter Gajdošík (6.B), Diana Turiničová (6.C), Zuzana Bozáňová (7.A), Elizabeth Konczová (7.A), Lucia Horváthová (7.C), Nina Valuchová (7.C) a Martin Turinič (8.A)

Krúžok vedie: Ján Ihracký

O grafickú stránku časopisu sa stará: Peter Mydliar

Všetkým prispievateľom veľmi pekne ďakujeme. Rovnako ďakujeme za spoluprácu aj pani riaditeľke, pani zástupkyniam, všetkým pani učiteľkám, pánom učiteľom a pani vychovávateľkám.

Výzva pre žiakov i učiteľov našej školy:

Ak máte nejaké zaujímavé príspevky vhodné do nášho školského časopisu, budeme radi, keď nám ich poskytnete. Môžu to byť slohové práce, básne či iné literárne dielka, referáty, projekty, komiksy a pod. Rovnako budeme radi, ak nám dáte vedieť o všetkom zaujímavom, čo ste robili na vyučovaní či mimo neho - exkurzie, návštevy výstav, divadiel, športové podujatia, rôzne súťaže, slávnosti, netradičné vyučovacie hodiny a i. Svoje námety môžete dať niektorej z „osičiek“ alebo pánovi učiteľovi Ihrackému. S potešením za vami prídeme, a ak sa nám bude váš návrh páčiť, tematiku spracujeme a uverejníme.

ÚVOD

- Úvodník 4

UDALOSTI

- Svetový deň kravát 5
- Protidrogový vlak 6
- Európsky týždeň športu 8
- Slovan – Bazilej 8
- Zrýchlený pochod 1. stupeň..... 9
- U hasičov..... 10
- Európsky deň jazykov 11
- Zbierka pre zvieratká 13
- Školská basketbalová liga..... 14
- Nový šport na bielenisku..... 15
- Lampiónový sprievod 16
- Z každého rožka trošku 17

DOMOV

- Živý duch slovenčiny..... 18

ROZHOVOR

- Mgr. Jozef Gromovský 19
- Mgr. Alena Kotorová 21

LITERÁRNE OKIENKO

- Ako nájsť šťastie 23
- Pod hladinou života..... 25

KRIMINALISTIKA

- História kriminalistiky 26

JAZYKY

- Slovník latinských citátov 28

TECHNICKÉ OKIENKO

- IDE..... 30

HALUZE A HALÚZKY 32**ZÁBAVA**

- Futbalový kvíz 35
- Vtipy 36
- Tajnička 37

ÚVODNÍK

Milí naši čitatelia,

vítame vás na stránkach nášho školského časopisu Osa. Školský rok nám uteká ako voda a ani sa nenazdáme a prídu Vianoce. Tento rok sa naša redakčná rada rozšírila o mnoho nových členov, ktorí hýria aktivitou a spolupráca s nimi je výborná.

Čo nájdete v tomto čísle? Pripravili sme pre vás hneď dva rozhovory, prvý s pani učiteľkou Alenou Kotorovou, druhý s pánom učiteľom Jozefom Gromovským. Taktiež na vás čakajú kvízy, osemsmerovky a vtipy. Z minulého roka pokračujeme v rubrikách o kriminalistike, hľadání šťastia či latinských výrazoch. Budete si môcť prečítať o udalostiach, ktoré sa odohrali na prvom či druhom stupni. Žiaci sa s nami taktiež podelili so svojou tvorbou.

Veríme, že sa vám nové číslo nášho časopisu bude páčiť. Smelo do čítania!

Vaša redakčná rada

Mgr. Ivanka Chytrá

SVETOVÝ DEŇ KRAVÁT

Svetový deň kravát - 18. október - nám má už od roku 2006 pripomenúť príspevok Chorvátov ku svetovému kultúrnemu dedičstvu - nápad nosiť kravatu. Pripomenuli sme si ho aj na našej škole vyhlásením zábavnej súťaže o to, v ktorej triede príde do školy najviac žiakov s týmto módnym doplnkom.

Skupinka detí z 8.C poctivo chodila po škole a zapisovala počet detí a učiteľov s kravatami v triedach a veru nebolo ich málo. Pedagogickí zamestnanci sa zúčastnili v plnom počte a pridali sa k nim aj ostatní zamestnanci školy. Najkomplexnejšiu zostavu predstavila pani

asistentka Daniel, ktorá prišla dokonca v uniforme. Kravatu s vojenskými odznakmi si priniesla pani učiteľka Kotorová. Krásnu hodvábnu ručne maľovanú kravatu mala pani učiteľka Veselková. Spomedzi tried na prvom stupni bola najúspešnejšia trieda pani učiteľky Ondekovej (1.B), v ktorej mali všetci žiaci kravatu a dvaja z nich dokonca historický kúsok - kravatu členov SZM, ktorá bola hodnotená bodmi navyše. Všetci žiaci prišli v kravatách aj v 2.A, 2.D a 3.A triede.

Na druhom stupni sa to podarilo iba v triede 8.A, ostatným sa nepodarilo kravatu zohnať.

Všetkým účastníkom veľmi pekne ďakujeme, že sa zapojili a výhercom gratulujeme.

Mgr. Andrea Daniel

PROTIDROGOVÝ VLAK

Z iniciatívy Okresného riaditeľstva PZ v Pezinku, za finančnej podpory Odborového zväzu Polície Slovenskej republiky a v spolupráci s Mestskou políciou Pezinok za účasti Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave zavítal dňa 19.októbra 2022 na železničnú stanicu v Pezinku inovatívny preventívny projekt pod názvom:

Protidrogový vlak

Táto multimedialna vlaková súprava je unikátnym nástrojom, ktorý priniesol prostredníctvom šiestich vagónov, prerobených do podoby multimedialnych sál, novú formu všeobecného preventívneho programu. Hlavné témy tohto programu boli: životné hodnoty, zdravý spôsob života, trávenie voľného času, osobná sloboda, zodpovednosť a bezpečnosť, právne vedomie, návykové látky, závislosti, rizikové správanie a kriminalita. Program kládol dôraz na vzdelávanie zážitkom, kedy účastník programu vstrebával informácie prostredníctvom intenzívnych emócií

a učil sa tak z priamej skúsenosti. Takto sa v ňom deti zo základných škôl v Pezinku a jeho okolí dozvedeli nielen o nástrahách užívania legálnych a nelegálnych drog, ale aj

o následkoch protiprávneho konania, ktorého by sa mali v budúcnosti vyvarovať. V šiestich vagónoch bol pripravený autentický príbeh, ktorý účastníkov vtiahol do deja. Vo všetkých priestoroch vlaku boli pripravené simulácie, ktoré na filmový príbeh nadväzovali. Po skončení filmového príbehu diváci videli na vlastné oči to, čo videli vo filme. Celý príbeh trval 90 minút. Cieľom tohto projektu bolo prostredníctvom zapojenia všetkých ľudských zmyslov efektívne zapôsobiť na návštevníka vlaku, na jeho pohľad na legálne a nelegálne drogy, závislosti a inšpirovať ho k pozitívnym životným voľbám. Deti sprevádzal lektor príbehom drogovej závislosti.

Najväčším prínosom tohto inovatívneho preventívneho projektu bolo:

- interaktívne a zážitkové vzdelávanie,
- unikátne spracovanie,
- moderné technológie a metóda 5D,
- mobilita vlakovej súpravy,
- dlhodobá koncepcia a práca s cieľovou skupinou,
- primárna protidrogová prevencia.

Tejto výnimočnej výchovno–preventívnej akcie sa zúčastnili aj žiaci 7.-9. ročníka našej školy. Veríme, že si žiaci okrem silného zážitku odniesli aj pocit zodpovednosti za vlastný život, ktorý ich v budúcnosti nasmeruje k správnym voľbám.

Mgr. Nad'a Kúdelová

EURÓPSKY TÝŽDEŇ ŠPORTU

V piatok, dňa 14.10.2022, sa naša škola opäť zapojila do projektu Európsky týždeň športu pod názvom Zrýchlený pochod. Cieľom akcie je zapojiť do športovania čo najviac žiakov a smerovať ich tak k zdravému spôsobu života, k pravidelnému športovaniu a predchádzať kardio- vaskulárnym a civilizačným ochoreniam. Akcia dopadla k spokojnosti žiakov aj pedagógov. Zrýchleného pochodu sa zúčastnilo vyše 300 žiakov, ktorí prešli okolo 10km. Súčasťou bolo aj športovanie v horskom prostredí.

Tešíme sa o rok.

Mgr. Marianna Marcinková

SLOVAN – BAZILEJ

Žiaci našej školy žijú športom... 13.10.2022 skupina 45 žiakov spolu s učiteľmi vyrazila fančiť na futbalový zápas do Bratislavy na štadión Tehelné pole. Pozreli si spoločne futbalový turnaj medzi ŠK Slovan BA a FC BASEL 1893 priamo z lavičiek tribúny a výsledok... REMÍZA... Atmosféra na živo - neopísateľné emócie a zážitky. Už sa tešíme na ďalšie zápasy.

Mgr. Kristína Juhásová

ZRÝCHLENÝ POCHOD

- 1. STUPEŇ

Dňa 10.10.2022 sa v dopoludňajších hodinách žiaci prvého stupňa zúčastnili zrýchleného pochodu. Nástup bol pred školou, pokračovali sme smerom cez sídlisko Sever na Panský chodník. Odtiaľ sme odbočili do vinohradov a následne sme sa dostali k domčeku Celestín. Žiaci sa posilnili desiťou a zahrali sa športové hry. Pokračovali sme pochodom cez areál Rozálka. Počasie nám prialo a tak žiaci strávili príjemný jesenný deň na čerstvom vzduchu. Zrýchlený pochod zvládli všetci žiaci na výbornú.

Mgr. Katarína Džubáková

U HASIČOV

Prvý októbrový týždeň sme sa v rámci ŠKD zúčastnili exkurzie u hasičov. Deti zo všetkých oddelení sa tešili. Hasiči nás privítali pred ich stanicou a postupne nás previedli areálom. Zastavili sme sa v garáži, kde boli zaparkované veľké hasičské autá. Pán hasič nám vysvetlil a porozprával o všetkom, čo sa v autách nachádza a na čo jednotlivé náradie a hadice slúžia. Deti dostali priestor na otázky, aj na preskúmanie okolia. Spustenie hasiča po hasičskej tyči malo veľký úspech. Z garáže sme sa presunuli k ochranným oblekom, kde nám vysvetlili, ako sa používajú a tiež ako sa chrániť v prípade vypuknutia požiaru. Heslo znelo – Držať sa pri zemi. Deti si tiež vyskúšali menšie hasičské vozidlo, kde mohli krútiť volantom a na záver pustili aj sirénu. Odchádzali sme spokojní a plní zážitkov. Ďakujeme celému Hasičskému zboru mesta Pezinok za túto návštevu, za nahliadnutie do tejto veľmi dôležitej profesie a za ochotu ukázať deťom, že detské sny sú na dosah.

Mgr. Ivanka Chytrá

EURÓPSKY DEŇ JAZYKOV

Od roku 2001 sa v celej Európe slávi Európsky deň jazykov. Pripomenuli sme si ho na našej škole aj v tomto školskom roku. V pondelok, 26.09.2022, sa všetci žiaci druhého stupňa venovali aktivitám, ktoré s Dňom jazykov súviseli. Prvou bol KAHOOT, ktorý síce začal s menšími technickými problémami, ale

potom sme ho všetci zvládli. Nasledovalo kreslenie návrhu loga trička na Európsky deň jazykov v nasledujúcom roku a zároveň vedomostné súťaže trojčlenných družstiev z každej triedy. Úlohy do súťaže družstiev pripravovali a hodnotili žiaci 8.C triedy. A ako videli prácu družstiev oni?

David: „Súťažiaci boli veľmi šikovní a pekne spolupracovali.“

Marko: „Mnou vytvorená úloha bola ťažká, ale všetci ju úspešne zvládli.“

Majka B.: „Moja úloha bola zábavná, pri jazykolamoch sme sa veľa nasmiali.“

Majka Č., Simonka O.: „Žiaci skladali vtipné slová, najviac sa im podarilo utvoriť až 17 slov.“

Sophia: „Zdá sa, že žiaci poznajú mnohých prezidentov. Moja úloha bola pre nich ľahká.“

Milan: „Nechápem, ako učiteľia dokážu vysvetliť žiakom pokyny. Mne sa to veľmi nedarilo.“

Európsky deň jazykov 2022

26.09.2022

VYHODNOTENIE

KAHOOT:

1. miesto: 5.A (10987 bodov)
2. miesto: 7.A (10397 bodov)
3. miesto: 6.B (9794 bodov)

ÚLOHY PRE TROJICE ŽIAKOV:

1. miesto: 9.A (90 bodov) (Matej Chudý, Adam Beňo, Pavlína Šemetková)
2. miesto: 9.B (80 bodov) (Adam Rázga, Michal Ryšavý, Pavol Matúšek)
3. miesto: 5.C (70 bodov) (Lucas Berzedi, Nina Hasová, Alexandra Okonová)

LOGO TRIČKA – žiacke hlasovanie

1. miesto: 9.C
2. miesto: 8.A
3. miesto: 6.C

LOGO TRIČKA – hlasovanie zamestnancov školy

1. miesto: 5.C
2. miesto: 5.A
3. miesto: 6.B

Mgr. Ivanka Chytrá

ZBIERKA PRE ZVIERATKÁ

Pri príležitosti Svetového dňa zvierat (4. október) sa žiaci 8.C na hodinách Tvorby projektov rozhodli usporiadať druhý ročník zbierky pre zvieratká. Bola úspešná už v minulom školskom roku a žiaci ani zamestnanci našej školy nesklamali ani tento rok.

Žiaci vyrobili plagáty a rozniesli ich do tried, zverejnili na školskom webe oznam o trvaní a podmienkach zbierky a s napätím čakali, koľko vecí dokážeme vyzbierať teraz.

Počas dvoch týždňov sme vo vestibule školy zhromažďovali potravu pre zvieratká, hračky, hygienické a čistiace prostriedky, deky aj vankúšiky – všetko príspevky mladších aj starších žiakov, ich rodičov, učiteľov i ostatných zamestnancov školy.

V stredu, 19.10.2022, sme všetko odovzdali OZ pomoc zvieratám Pezinok. Pri nakladaní vecí do maličkého autíčka pomáhala naša pani vrátnička, pán učiteľ Ihracký a aj žiačka Petra Šimuničová. Mali veru čo robiť, aby sa všetko pomestilo.

Všetkým, ktorí prispeli, patrí veľké **ĎAKUJEME.**

Mgr. Milan Martiš

ŠKOLSKÁ BASKETBALOVÁ LIGA

V utorok 25. 10. 2022 sa začal ďalší ročník Školskej basketbalovej ligy GD Real za účasti ôsmich škôl. Konfrontujú sa štyri basketbalové školy (ZŠ Sereď, ZŠ Malacky, ZŠ Jozefa Gregora Tajovského zo Senca a Gymnázium Senec) so štyrmi pezinskými školami v basketbalových zručnostiach. Zápasy majú dosť vysokú úroveň a bojuje sa v nich o každú loptu. Naša škola, hoci je najmenšia zo všetkých účastníkov, patrí dlhodobo k najlepším a v každom ročníku bojujeme o popredné priečky. Minulý školský rok sme skončili po základnej časti na 1. mieste a po finále celkovo na 2.mieste.

Tento ročník sme začali opäť výborne a porazili sme v úvodnom turnaji obidve senecké školy a prehrali sme len so ZŠ Jána Kupeckého z Pezinka. Naši chlapci sa dlhšie rozohrávali, ale potom boli na nezastavenie. Hrali bojovne a zaslúžene v dvoch zápasoch zvíťazili. Tešíme sa na ďalší turnaj.

Mgr. MILAN MARTIŠ

NOVÝ ŠPORT NA BIELENISKU

Dňa 19.10.2022 sme sa so žiakmi deviateho ročníka zúčastnili v Bratislave veľmi zaujímavého turnaja siedmich stredných škôl a našej ZŠ v neobvyklom športovom odvetví. Frisbee je neobyčajne dynamický, kreatívny šport, náročný na fyzickú kondíciu, priestorovú orientáciu a samozrejme aj obratnosť a techniku.

Zaujímavé je, že sa zápas medzi dvoma družstvami (chlapci aj dievčatá spolu) odohráva bez rozhodcu. Tým pádom sa športovci správajú čestne a priznajú každú chybu. Sami si zapisujú body. Ešte interesantnejšie je, že po zápase sa súper priateľsky pochyťajú v kruhu okolo pliec a vecne zhodnotia a ocenia klady súpera aj svoje. Zápasy prebiehajú v priateľskej a férovej atmosfére, ktorá vedie mladých ľudí k čestnosti a férovosti. Naši žiaci v konfrontácii so staršími dokonca vyhrali jeden zápas, jeden remizovali a štyri prehrali len tesne. Už veľmi dávno som nevidel športové podujatie, kde by sa mladí ľudia správali k sebe

tak priateľsky a férovo, hoci bojovali o víťazstvo. To potešilo moju telocvikársku dušu. Ak by naši žiaci mali záujem sa venovať tomuto športu, viem im poskytnúť náležité informácie, kde sa dá trénovať a súťažiť.

Mgr. Kristína Juhásová

LAMPIÓNOVÝ SPRIEVOD

Dňa 26.10. sa v podvečerných hodinách konal lampiónový sprievod prvého stupňa. Žiaci a ich rodičia sa stretli s pani učiteľkami a pani vychovávateľkami pred školou. Každý si priniesol svoj lampión či lampášik. Obdivovať sme mohli farebné lampáše i lampióny, menšie či väčšie, s rôznymi svetlami, ktoré sa rozsviecovali stále viac s pribúdajúcou večernou hodinou. Za sprievodu tematickej hudby sme odchádzali smerom k zámockému parku. Pokračovali sme veľkým okruhom cez park, kde čakali a strašili záhadné bytosti. Zastavili sme sa pred Centrom voľného času a zaspievali sme si

v sprievode harmoniky detské ľudové piesne. Počasie bolo sychravé, ale atmosféra krásna. Žiakom sa akcia veľmi páčila a určite na ňu budú dlho spomínať.

Mgr. Božena Jánošová

Z KAŽDÉHO ROŽKA TROŠKU

... skús si odpovedať „áno“ alebo „nie“ :

1. Majú komáre dve krídla .
2. Typickým znakom Londýna je Big Ben.
3. Gaparda možno držať v domácnosti ako psa.
4. Mozart sa volal Wolfgang Amadeus .

Správne odpovede:

1. Komáre majú štyri krídla – dvomi dlhšími lieta a dvomi kratšími koriguje svoj let. Tiež vieme, že štípu iba samičky, samčeky sa živia rastlinnými šťavami.
2. Kto už v Londýne bol, Big Ben videl. Je to veža na budove parlamentu, ale takto sa volá iba vežový zvon. Ten váži 13 ton a meno dostal po úradníkovi, ktorý bol počas stavby parlamentu zodpovedný za výstavbu. Volal sa Benjamin Hall, zvaný Ben.
3. Toto je pravda. Na rozdiel od leva, tigra, leoparda, jaguára a rysa napáda gepard iba bytosti, ktoré unikajú rýchlosťou najmenej 60 km/h. Vodili ho za sebou mnohí panovníci, aby tak zvýšili rešpekt svojich poddaných a odstrašili prípadného atentátnika.
4. Je to pravda, hoci mal až štyri mená. V detstve ho volali Wolferl a v dospelosti si pridal Amadeus- v preklade Bohumil. Tiež je pravda, že nenosil vrkoč, ako sme to videli vo filme, a tiež to, že na Mozartove pralinky sa dostal portrét istého šľachtica, ktorý bol je súčasníkom. ... a ešte nevyslovuje sa Amádeus, ale Amadéus.

Mgr. Božena Jánošová

ŽIVÝ DUCH SLOVENČINY

„Veľa tvoriť....“ - všetci poznáme heslo velikána nášho národa – Ľudovíta Štúra.

Tak ako každý školský rok – aj tento – sme sa s tromi ôsmackými triedami šli s ním bližšie zoznámiť. Prišlo nám počasie, preto sme sa najprv zastavili pri Pedagogickej akadémii, Gymnáziu Karola Štúra, obdivovali sme vysoké zachované mestské hradby, povedali si o výrobe svetoznámej majoliky a prešli okolo „sirotinca“, kde býval aj básnik Ján Smrek. Na cintoríne sme vzdali hold Ľudovítovi Štúrovi, jeho bratovi aj učiteľovi.

V múzeu žiakov prekvapili viaceré zaujímavosti z jeho tvorby i osobného života. Po skončení výkladu mnohé deti si ešte raz pozreli to, čo ich najviac upútalo a pýtali sa na podrobnosti. Dojemná bola návšteva pamätnej izby, kde tento náš buditeľ zomrel. Počas hodiny literatúry ôsmaci dostali kontrolné otázky – a veru odpovedali excelentne. Kiežby si dojmy z celej exkurzie zachovali a využili ich v ďalšom štúdiu.

Martin Turinič

MGR. JOZEF GROMOVSKÝ

PÁN UČITEĽ GROMOVSKÝ PATRÍ UŽ MEDZI STÁLICE NAŠEJ ŠKOLY. V ROZHOVORE PRIZNÁVA, ŽE MEDZI JEHO KONÍČKY PATRÍ NAPRÍKLAD CESTOVANIE A FUTBAL. VŠETKO ALE MOHLO BYŤ INAK KEBY JEHO PRÍHODA Z MLADOSTI NEDOPADLA DOBRE.

✿ Na čo by ste chceli byť expert?

Chcel by som vedieť riadiť veľké dopravné lietadlo. Keď som bol ešte dieťaťom, sníval som o tom, že budem pilotom.

✿ Ktoré rozhodnutie ovplyvnilo váš život najviac?

Bolo to rozhodnutie odísť študovať na vysokú školu do Bratislavy. Druhou alternatívou bolo štúdium matematiky a fyziky v Košiciach, kde som bol tiež prijatý. Keďže pochádzam zo Spiša, nestretávam sa často s rodičmi, súrodencami ani s ostatnou rodinou.

✿ Čo bolo najväčšie dobrodružstvo vášho života?

Keď som bol žiakom na základnej škole, kamarát mal doma horolezeckú výstroj a vybrali sme sa zlaňovať roklinu. Rodičom sme o tom nepovedali, ale našťastie sa nikomu nič nestalo.

✿ Ak by ste mali stráviť rok niekde osamote, na akom mieste by to malo byť?

Určite by to bolo na Slovensku, najlepšie niekde blízko hôr. Čím som starší, tým sa mi naša krajina viac páči, je taká rozmanitá, máme tu krásne lesy, údolia, jazerá, plesá a pod.

✿ Keď si chcete urobiť radosť, ktoré tri veci urobíte ako prvé?

Rád si pozriem dobrý film, páčia sa mi tie staršie, napr. s Jaroslavom Marvanom. Keď na mňa prichádza nejaká „blbá“ nálada, idem si zabehať alebo zahrať futbal, vždy mi to pomôže získať chuť a elán do ďalších vecí. Najviac ma ale teší čas trávený s najbližšou rodinou.

☛ **Čím si vás dokážu ľudia získať?**

Mám rád ľudí so zmyslom pre humor a nadhľadom, komunikácia s nimi vie vykúziť úsmev na tvári a dodať veľa pozitívnej energie.

☛ **V čom si myslíte, že s vami takmer všetci nesúhlasia?**

Nemyslím si, že by moje názory boli príliš kontroverzné a že by všetci s nimi nesúhlasili.

☛ **Ak by ste napísali knihu, ako by sa volala?**

Nikdy som nad tým nerozmýšľal, lebo mám pocit, že je ešte stále veľa toho, čo neviem a neovládam. Takže žiaden konkrétny názov knihy mi v túto chvíľu nenapadá.

☛ **Cestuje rád? Navštívili ste nejakú exotickú krajinu?**

Áno, rád. Cestovanie človeka vždy obohatí zážitkami, poznávaním nových vecí, získavaním skúseností. Dnes už ľudia bežne lietajú do všetkých kútov sveta, takže je ťažké povedať, čo je ešte exotika. Bol som niekoľkokrát v Egypte, Tunisku, viac ako polrok som trávil pracovne vo Švédsku, nejaký čas som bol v Írsku. Ale navštívil som aj tradičné letné destinácie, ako je Taliansko, Bulharsko.

☛ **Čo z fyziky najradšej učíte? Aké je vaše obľúbené učivo?**

Nemám vyslovene obľúbené učivo, ale vo všeobecnosti môžem povedať, že fyzika je vo vyšších ročníkoch zaujímavejšia.

☛ **Vieme o vás, že ste fanúšikom futbalu, chodíte si ho aj zahrať? Na akej pozícii hrávate? Aký je váš obľúbený tím?**

Áno, futbal mám zo všetkých športov najradšej, hrával som ho súťažne už od mladších žiakov. Od začiatku mi to najlepšie išlo v bráne, takže som bol stále brankárom. Ako dorastenci sme postúpili do prvej ligy, chodievali sme na rôzne turnaje aj do zahraničia, čo v tom čase nebolo až také bežné. V súčasnosti hrávam za starých pánov v Limbachu. Mojim obľúbeným tímom na Slovensku je Slovan Bratislava a vo svete Real Madrid.

Zuzana Bozáňová a Elizabeth Konczová

MGR. ALENA KOTOROVÁ

Milovníčka vedomostných kvízov, jazzu či mariášu.

NOVÝM PRÍRASTKOM SPOMEDZI UČITEĽOV NA NAŠEJ ŠKOLE JE PANI UČITEĽKA MGR. ALENA KOTOROVÁ. V ROZHOVORE, OKREM INÉHO UVÁDZA AJ SVOJ POHĽAD NA IDEÁLNYCH ŽIAKOV. TÍ SA NEMUSIA UČIŤ NAJLEPŠIE, ALE MALI BY PREMÝŠĽAŤ KOMPLEXNE, V SÚVISLOSTIACH.

✿ **Aké sú podľa vás znaky úspešného dňa?**

Najlepšie je, keď pre mňa úspešný deň začne dobrým čajom, pekným a slnečným počasím, kedy sa teším do práce. A môj najúspešnejší deň je víkendový deň (úsmev).

✿ **Aké je vaše najobľúbenejšie jedlo?**

Segedínsky guláš.

✿ **Aké štýl oblečenia máte najradšej?**

Pohodlné. To znamená, legíny, nejaké voľné tričko.

✿ **Ako si predstavujete výborných žiakov?**

Najlepší žiaci pre mňa nemusia byť takí, ktorí sa najlepšie učia. Najlepší žiaci sú takí, ktorí rozmýšľajú komplexne, dokážu premýšľať aj v širších súvislostiach, chcú sa učiť a snažia sa napredovať, sú cieľavedomí.

✿ **Čo by ste zmenili na tejto škole?**

Asi by som nepísala vstupné a výstupné písomky zo slovenského jazyka, pretože si myslím, že neodzrkadľujú nič. Čiastkové preverovanie menších celkov úplne postačuje, aby mi to dalo obraz o žiakovi.

✿ **Na akých školách a kde všade ste učili?**

Naposledy som učila v Bratislave na základnej škole. Predtým v Trnave na niekoľkých základných školách a na súkromnej základnej umeleckej škole počas štyroch rokov.

✿ **V ktorej triede sa vám učí najlepšie?**

V 7.A a potom v mojej triede, čiže v 5.C.

✿ **Keby ste si mali vybrať ešte jeden predmet na učenie, ktorý by to bol?**

Zaujímavá otázka, možno etická výchova, alebo občianska.

✿ **Aký je váš obľúbený žáner hudby?**

Jazz.

✿ **Máme informácie, že pochádzate z Levíc. Ako ste sa dostala do našich končín?**

Opäť zaujímavá otázka, tak na dlhšie. Áno, narodila som sa v Leviciach, pochádzam z Tlmáč. Študovala som na strednej škole v Leviciach, na vysokej škole v Banskej Bystrici, potom som žila osem rokov v Prahe, neskôr som sa dostala do Trnavy, pretože som tam mala v tej dobe priateľa. Hoci sme sa potom rozišli, už som v Trnave ostala.

✿ **Čo radi robíte vo voľnom čase?**

Spím, chodím na vedomostné kvízy, hrám mariáš. Idem von s kamarátmi do kina, do divadla, na koncert, pokiaľ to nie je veľmi náročné, tak do prírody. Rada tiež lyžujem. V lete rada chodím na kúpalisko. Mám veľmi veľa voľnočasových aktivít.

✿ **Aká je vaša obľúbená farba?**

Tmavozelená, červená, fialová, modrá, hnedá. Mám ich veľa.

✿ **Bonusová otázka, ako sa cítite po našom rozhovore?**

Dúfam, že vám to k niečomu bude (smiech), že som vám pomohla, cítim sa v pohode.

Mgr. Andrea Daniel

AKO NÁJISŤ ŠŤASTIE

2. ČASŤ

„Väčšina z nás je taká šťastná, ako sa sama rozhodne.“

William Adams

Existuje vôbec gén šťastia?

Niet pochýb, že niektorí ľudia vyzerajú šťastnejší ako iní. Akoby v živote videli vždy len to pozitívne, problémy riešia s nadhľadom a vďaka tomu ich život vyzerá jednoduchší. Akoby títo ľudia mali nejaký gén šťastia. V roku 2011 sa behaviorálni ekonómovia na Londýnskej ekonomickej univerzite opýtali 2500 respondentov, či sú v živote šťastní, a zároveň analyzovali ich DNA – hľadali gén šťastia. Gén šťastia zvaný 5-HTT je zodpovedný za to, ako efektívne dokážu nervové bunky distribuovať sérotonín. Ide o chemickú látku produkovanú v mozgu, ktorá dokáže zlepšovať náladu. Ľudia s nízkou hladinou sérotonínu, inak

zvaného „droga šťastia“, majú väčšie sklony k depresii. Zmysel celej skupiny antidepresív zvanej selektívne inhibítory spätného vychytávania sérotonínu, známej pod názvom SNRI spočíva vo zvýšení cirkulácie sérotonínu v mozgu, čo zmierňuje symptómy depresie vrátane pocitu nešťastia.

Samozrejme, naše blaho neurčuje len jeden gén – iné gény a najmä životné udalosti sú stále určujúcimi faktormi individuálneho šťastia. Tieto zistenia pomáhajú vysvetliť, prečo má každý vlastnú základnú úroveň šťastia a prečo sú niektorí ľudia prirodzene šťastnejší než iní. Z nemalej časti je za to zodpovedný náš genetický základ.

Čo hovoria výskumy?

Bez ohľadu na to, či chceme byť šťastný, šťastie nie je automatický štandardný stav. V skutočnosti prirodzene inklinujeme skôr k pesimizmu. Prečo je to tak? Ukázalo sa, že kedysi očakávanie toho najhoršieho, večná bdelosť a všeobecne (pochopiteľné) úzkostlivé očakávanie, že nás zlikviduje nejaký prehistorický predátor, boli oveľa vhodnejšie mechanizmy prežitia než spokojnosť. Dnes je však naše fyzické prežitie málokedy ohrozené, ale toto podvedomé negativistické fungovanie môže komplikovať úspešnú cestu k šťastiu. Medzi štyroch mušketierov zo sveta hormónov patria endorfíny, sérotonín, dopamín a oxytocín. Každý funguje inak.

Dopamín

Je komplikovaný neurotransmitter, významným predmetom vedeckého výskumu, pretože v mozgu aktivuje centrá rozkoše. Keď očakávame, že sa stane niečo príjemné, mozog začne produkovať viac dopamínu. Výhodou je, že nás táto látka motivuje robiť činnosti, ktorých výsledkom je rozkoš alebo odmena.

Endorfíny

Sú to endogénne opoidné neuropeptidy – sa tvoria v hypofýze a centrálnom nervovom systéme ako odpoveď na fyzickú bolesť a vypätie. Majú podobné chemické zloženie ako morfium, a pôsobia ako prírodný liek proti bolesti a sedatívum tým, že aktivujú opoidné receptory v mozgu.

Sérotonín

Je ďalší neurotransmitter spôsobujúci dobrý pocit. Produkuje sa v mozgu a črevách. Pomáha regulovať náladu, sexuálnu túžbu, spánok, apetit, pamäť a učenie. Jeho nedostatok alebo neschopnosť mozgu ho produkovať sa spája s depresiou.

Dopamín sa uvoľňuje aj keď sa „zamilujeme“ a centrum rozkoše v mozgu sa skutočne aktivuje, takže do toho vedome chceme preniknúť. Toto môže motivovať našu činnosť smerom k lepšiemu pocitu zo života. Nevýhodou však je, že dopamín je vysoko návykový, preto stojí za mnohými závislosťami – či už od lásky, alebo od automatov.

Kristína Patáková

Pod hladinou života

Chcela by som len rozjímať,
nič nerobiť, len rozjímať,
no nedá sa, nedá sa,
pomaly, no celkom isto dusím sa.
Čo mám robiť, nože otočené proti mne
a keď sa pohnem, hlavu si odrežem.
Snažím sa ísť, kráčať, napredovať, no nedá sa, nedá sa,
ťahá ma dole ťarcha života, tohto života.
Mám toho po krk, plné zuby,
stereotyp, stereotyp
a predsa stále niečo nové, raz v celku
a potom ako rozbabraný nákyt.
Raz nad hladinou
a raz pod hladinou,
raz hore a raz dolu,
dusím sa, podaj mi ruku.
Mám toho plné zuby,
som v tom až po uši
a zrazu mi úsmev nesluší.
Zvyknutí na zmenu zvrášteného obočia a kriku,
nevedia si spomenúť na usmiatu Kiku.

Mgr. ANDREA DANIEL

HISTÓRIA KRIMINALISTIKY

2. časť

V predmníchovskej československej republike bolo zriadené v roku 1901 na policajnom riaditeľstve v Prahe Daktyloskopické oddelenie na zisťovanie totožnosti osôb pomocou odtlačkov prstov. Toto oddelenie bolo v roku 1919 zmenené na Ústrednú daktyloskopickú stanicu s pôsobnosťou pre celé územie ČSR. V roku 1924 zriadilo ministerstvo spravodlivosti kriminálne múzeum a kriminálny archív, ktoré mali sústredovať materiál s kriminálnou a kriminalistickou problematikou. V roku 1926 na tomto základe vznikol Kriminologický ústav, ktorý bol súčasťou Karlovej univerzity.

V Bratislave bol v rokoch 1925-1926 zriadený Kriminologický ústav Komenského univerzity a mal určené „teoreticky pestovať tzv. pomocné vedy trestného práva a prakticky hodnotiť ich výsledky“. Počas Slovenského štátu sa strediskom výkonu kriminalistiky stala Kriminálna ústredňa v Bratislave, kde v pracovných skupinách bola sústredená daktyloskopia, mechanoskopia, balistika, skúmanie ručného a strojového písma

a metalografia.

Biologické

a chemické

laboratória ešte

vybudované neboli.

Sovietska kriminalistika sa rozvíjala cieľavedome na vedeckom základe. Do kriminalistiky intenzívne prenikali poznatky prírodných a technických vied a toto obdobie možno charakterizovať ako obdobie vzniku vedeckých výskumných a znaleckých kriminalistických inštitúcií. Originálne a dovedy neuplatňované technické metódy boli zavedené do kriminalistiky v oblasti biológie, antropológie a súdneho lekárstva. Známa je najmä metóda Gerasimova, pri rekonštrukcii tvárovej časti lebky. V roku 1935 vychádza prvá učebnica kriminalistiky pre právnické vysoké školy s redakciou A. J. Vyšinského. V roku 1949 vychádza obsiahle dielo „Príručná kniha vyšetrovateľa“, ktorá spája základné otázky kriminalistiky a ďalších vied. Paralelne s výsledkami aplikácie prírodných a technických vied, je pre sovietsku kriminalistiku charakteristické prepracovanie otázok kriminalistickej taktiky a metodiky vyšetrovania jednotlivých druhov trestných činov. Vznikli špeciálne monografie venované problematike techniky a taktiky výsluchu, obhliadky miesta činu, vyšetrovaciemu pokusu, nepriamym dôkazom a plánovania vyšetrovania.

Teoretickým problémom kriminalistiky v histórii československej kriminalistiky náležitú pozornosť venuje Ján Pješčák a prvé významné dielo v danej oblasti vychádza až v roku 1965 pod názvom „Úvod do kriminalistiky“. Na Slovensku sú teoretické práce a odborné články z kriminalistiky uverejňované prevažne v časopise Policajná teória a prax., v odbornom kriminalistickom časopise, ktorý vydáva Akadémia Policajného zboru v Bratislave.

Mgr. Andrea Daniel

AB URBE CONDITA

2. časť

ALIENA NE CURES

(Terentius)

Nestaraj sa o cudzie veci

(Nehas čo ťa nepáli)

ALIENA VITIA IN OCULIS HABEMUS, A TERGO NOSTRA SUNT

(Seneca)

*Cudzie chyby máme pred očami a svoje za
chrbtom*

Stará pravda, ktorú nájdeme aj v Novom zákone. Vidí triesku v oku blížneho svojho a brvno vo svojom oku nevidí. Šarišania hovoria: Vysmieva sa kocel z panvy, a sam jako dziabel čarny.

ANIMAM DEBET

(Terentius)

Dlhuje dušu

ALMA MATER

Matka živiteľka

Slovným spojením ALMA MATER sa u nás označuje vysoká škola.

ALTERI VIVAS OPORTET, SI VIS TIBI VIVERE

(Seneca Mladší)

*Ak chceš žiť pre seba, musíš žiť pre
druhých*

Jedna z myšlienok stoickej filozofie aktuálna v akejkol'vek dobe.

AMOR VINCIT OMNIA

(Vergilius)

Láska všetko premáha.

Má nejaký záväzok, ktorý je nad jeho sily. Lepšie je bez večere spať, ako s dlhmi vstávať. Dlžoba má nohy, ale aj rohy.

ANTE DIEM MORTIS NULLUS LAUDABILIS EXSTAT

*Pred dňom smrti žiaden deň nie je hodný
pochvaly*

Nikto nie je pred smrťou blažený, povedal kedysi dávno jeden zo siedmich mudrcov Solón (6. st. pred n.l.) kráľovi Lýdskej ríše Krézovi, ktorý nevedel, čo s bohatstvom robiť. Krézus samozrejme, vysmial mudrca. Na jeho prorocké slová si spomenul až vtedy, keď ho perzský kráľ Kýros ako víťaz nad jeho ríšou odsúdil na smrť upálením. Vtedy vraj Krézus trikrát zvolal na hranici: Solón!

Na otázku zvedavého Kýra, prečo sa dovoľáva práve Solón, mu Krézus prezradil, čo mu kedysi dávno mudrc povedal. Kýros mu za jeho úprimné slová veľkodušne daroval život.

AQUAE ET IGNIS INTERDICTIO

Zákaz používať oheň a vodu

Rímska právnická formula, ktorá na nejakú odsúdenú osobu uvaľovala kliatbu. Odsúdenec tak stratil občianske práva a svoj domov, pretože musel odísť do vyhnanstva.

ARGUMENTUM BACULINUM

„Palicový“ argument

Presvedčovanie niekoho násilím a bitkou.

ARMAT SPINA ROSAS, MELLA TEGUNT

APES

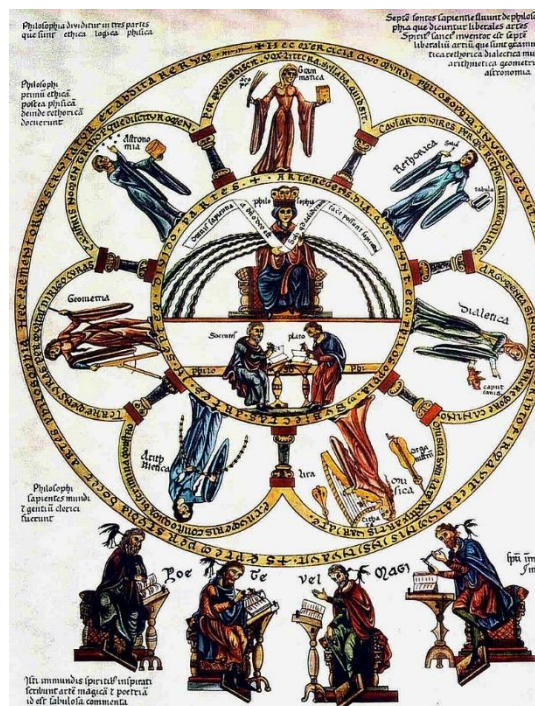
Tŕň vyzbrojuje ruže, včely chránia med

Kto chce niečo mať, musí zakúšať. Táto myšlienka platí i dnes : človek nič nedostane zadarmo, o všetko musí bojovať.

ARTES LIBERALES

Slobodné umenia

Týmto slovným spojením sa v dobe rímskeho cisárstva označovalo sedem vedných disciplín: gramatika, rétorika, dialektika, aritmetika, geometria, astronómia a hudba. Prečo to boli umenia „slobodné“? Lebo sa im ľudia venovali v dobe svojho voľna, aby tak rozvíjali svoj duševný svet. Tvorili základ vzdelania slobodného rímskeho občana. Týchto sedem vyučovacích predmetov prevzalo aj neskoršie stredoveké európske školstvo.

Obrázok 1 Sedem slobodných umení – obrázok z Hortus deliciarum od Herrady von Landsberg (12. storočie)

Mgr. Peter Mydliar

IDE

IDE (integrované vývojové prostredie) je textový program, v ktorom píšete programátorský kód. Obsahuje v sebe niekoľko užitočných funkcií vďaka ktorým je programovanie ľahké. I keď na prvý pohľad to vyzerá zložito, opak je pravdou. Je to prehľadné, užitočné a automatické. V tomto článku predstavím niekoľko z nich. Je na vás, čo si vyberiete.

Visual Studio Code

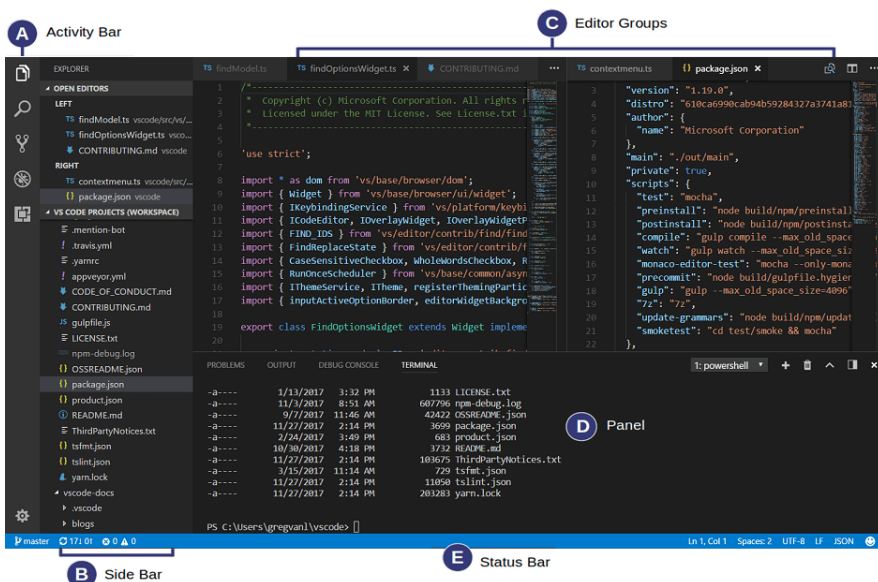
Je najpoužívanejším programom vôbec. Až 70% programátorov sveta ho používa. Viete ho spustiť pod Windowsom, macOS aj Linuxom. Obsahuje dva panely. V ľavom vidíš všetky funkcie a v pravom píšeš svoj kód. Ideálny pre všetky typy programovacích jazykov ako C++, C#, Java, Python...

KLADY:

- Zadarmo
- Vhodný pre začínajúcich programátorov
- Prispôsobiteľný

ZÁPORY

- Pomalšie vyhľadávanie
- Dlhšia doba pri spustení

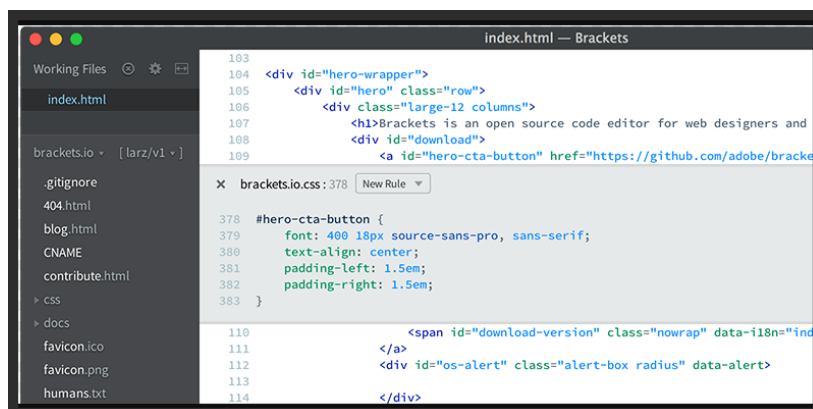

Brackets.io

Brackets je ľahký, ale výkonný moderný textový editor. V editore sú zakomponované vizuálne nástroje, aby ste dostali správne množstvo pomoci, keď ju chcete, bez toho, aby ste prekážali vášmu kreatívnemu procesu. Budete si užívať písanie kódu v zátvorkách.

KLADY:

- Rýchle a svižné
- Priame kódovanie
- Zobrazuje rady pre potencionálne chyby pri kódovaní

ZÁPORY:

- Nedokáže pracovať so súbormi ktoré sú väčšie než niekoľko MB

Notepad ++

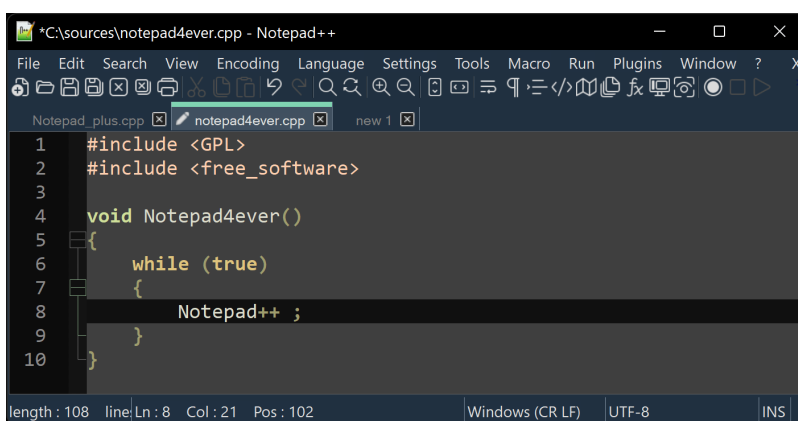
Notepad je bezplatný editačný program, ktorý sa nápadne podobá na bežný textový editor ktorý máme v počítači. Sám bol napísaný v jazyku C z čoho vyplýva, že nezaberá veľa a využíva menej pamäte než jeho konkurenti čo sa pozitívne odrazí na rýchlosti, ba dokonca znižuje spotrebu energie vášho počítača, teda je ekologický.

KLADY

- Dokáže otvoriť viac súborov naraz na rovnakom okne
- Zvýrazňuje syntax
- Slovenčina

ZÁPORY

- Graficky nezáživný program

Keď sa darí na hodine . . .

Učiteľka: Ako sa volá centrum Moravsko-sliezskej časti prvej

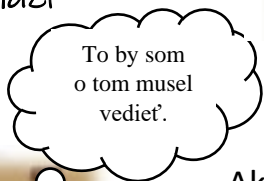
ČSR, začínajúce na písmeno B?

Žiak: Kysuce?

Čo je to inflácia?

Žiak: koniec peňazí

Aké je hlavné posolstvo príbehu o troch prútoch kráľa Svätopluka?

Žiak: Bratia si mysleli, že majú ďalšieho súrodenca.

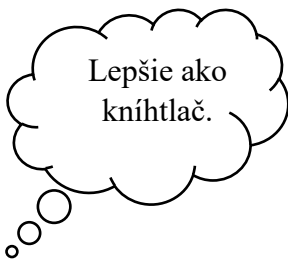
Učiteľka: V ktorých rokoch (odkedy dokedy) bola Krymská vojna?

Žiacka: 3 roky

Keď sa darí na písomke ...

z dejepisu ...

Vedomosti

Ako sa volá užitočný vynález, ktorý vymyslel Gutenberg?

Žiak: tlačostroj

Ako sa volal pápež, ktorý upravil juliánsky kalendár?

Žiacka: kresťan

Kde môžeme vidieť Stonehenge?

Žiak: v Bratislave pred rozhlasom alebo v múzeu

Dopíš definície (vysvetlenie) pojmov:

Historici sú – prvé olympijské hry

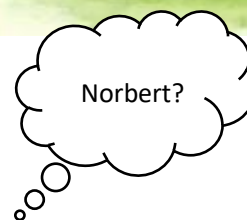
História je - dôležitá

Letopočet je - olympijská hra

Kalendár je - historický čas

Kto mal prezývku „otec dejepisu“? Napíš meno.

Žiak: Norbert

Aké občianstvo získal Štefánik pred začiatkom 1. svetovej vojny?

Žiačka: pilot

Ako sa volá budova a inštitúcia, v ktorej sa sústreďujú knihy určené na požičiavanie čitateľom?

Žiak: zberač

Vedomosti z geografie ...

Uveď dôkaz guľatosti Zeme

Žiak: Keby bola plochá, stromy by rástli na bruchu.

Kto bol prvým človekom vo vesmíre?

Žiak: Mikuláš Kopernik

Aké je to prechodné jazero?

Žiačka: Také, ktoré samo odpúšťa.

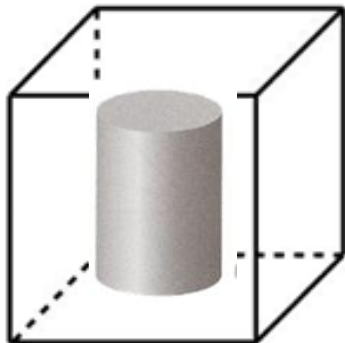
Vedomosti z matematiky ...

Z písmen P, U, S, A vypíš všetky trojpísmenové slová, ktoré sa dajú vytvoriť.

Žiak: USA, ŽUB, PES, AUTOMAT, SYR

Učiteľka: Ako sa volá hranaté teleso, ktorého všetky steny sú štvorce?

Žiak: Valec

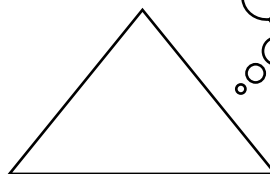

Učiteľka: Ako sa volá rotačné teleso, ktoré vznikne rotáciou trojuholníka

Žiak: guľička

Učiteľka: Aký útvar sme narysovali?

Žiak: zostrojili sme trojuholník s priemerom 5 cm.

Kde mám
priemer?

Vedomosti z biológie ...

Ako sa nazýva plodový koláč iným slovom?

Žiačka: jablkové pité

Pozri aké mám
šupiny!

Plný kostený, rozkonárený kožný útvar, ktorý zviera zhadzuje,
sa nazýva:

- a) šupina
- b) paroh
- c) pazúr
- d) roh

Peter Gajdošík

ORIENTUJEŠ SA VO SVETE FUTBALU?

1. Ktorá krajina má na konte najviac titulov z majstrovstiev sveta?

- A. Taliansko
- B. Nemecko
- C. Brazília

2. Ktorý futbalista je známy hryzením protihráčov na ihrisku?

- A. Vladimír Weiss ml.
- B. Luis Suárez
- C. Wayne Rooney

3. Čomu sa venuje Marek Hamšík popri hraní futbalu?

- A. výrobe bryndze
- B. predaju vín a prosecca
- C. vlastnej športovej kolekcie oblečenia

4. V akej lige hrá Paris Saint-Germain?

- D. LaLiga
- E. Premier League
- F. Ligue 1

5. Kto je momentálne najdrahším hráčom sveta?

- A. Mbappé
- B. Cristiano Ronaldo
- C. N'Golo Kanté

6. Ktorú krajinu reprezentuje Neymar?

- A. Slovensko
- B. Pakistan
- C. Brazília

Vyhodnotenie

1.c, 2.b, 3.b, 4.c, 5.a, 6.c

VTIPY

Inštruktor v autoškole vyzval blondínku na parkovisku:

- Slečna zacúvajte!
- Dopredu, alebo dozadu? – opýta sa zarazene.

- Tato, do školy nejdem, tam straší.
- V škole? A kto?
- Matikárka a slovenčinárka s písomkou.

- Tak čo, Bohuško? Chodíš už pol roka do školy, vieš aspoň abecedu?
- Akoby nie, až do sto.

Učiteľka sa pýta:

- Deti, brali sme časovanie slovies.

Budem sa vydávať. Aký je to čas?

Jožko odpovedá:

- Najvyšší!

Pani učiteľka: Jožko, zase si prišiel neskoro!

Jožko: Pani učiteľka, prepáčte, bol som za tatinom v nemocnici.

Pani učiteľka: Jáj, tak ja ti to ospravedlním.

Spolužiak: A čo je tvojmu tatinovi?

Jožko: Nič, on je doktor.

Viete prečo blondína stojí celý týždeň pred svojim domom?

Keď si objednávala nábytok, bolo tam napísané, že príde od 7 do 14 dní.

Stretnú sa na ulici dve blondínky a jedna hovorí: Tol'ko sa snažíme o dieťa a nič!

- A ty chceš deti?

- Áno.

- A prečo nejdeš do cestovnej kancelárie?

- Do cestovnej kancelárie? A prečo?

- Lebo tam majú vždy napísané: Deti zdarma. Ja neviem odkiaľ tie deti berú!

Babka sedí pred počítačom a hovorí:

- Otvoriť nové okno? Nie, bude tu ešte väčšia zima.

- Kubko, čím by si chcel byť až vyrastieš?

- Politikom.

- A to už prečo?

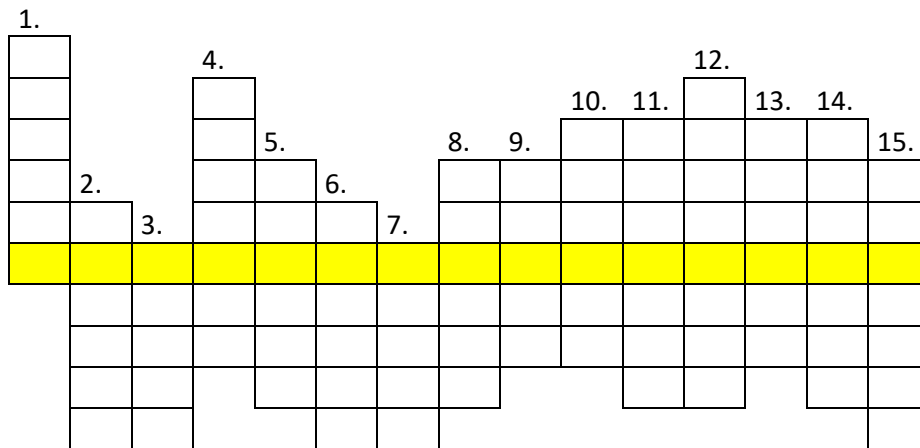
- Pretože by som mohol krahnúť beztrestne.

Keď som bola menšia, zúčastnila som sa svadieb starších príbuzných. Vždy za mnou chodili babičky a vraveli mi: Ty budeš ďalšia.

Prestali, keď som im začala to isté hovoriť na pohreboch.

Môj mozog je ako Bermudský trojuholník. Informácie idú dovnútra, ale potom ich už nikto nikdy nenájde.

TAJNIČKA

Písmenká slovenských obcí sa poprehadzovali, rozlúštiš ich názvy?

1. o,P,d,a,p,r 2. o,i,c,e,š,K 3. M,d,a,r,o 4. o,ž,a,R,a,ň,v 5.
j,y,a,v,M,a 6. L,v,i,e,c,e
7. i,r,t,a,N 8. v,n,a,V,r,o 9. c,e,j,R,a 10. l,o,v,n,Z,e 11.
L,e,č,u,n,c,e 12. r,p,ch,m,y,K,a,o
13. r,o,v,e,P,š 14. n,e,i,z,P,o,k 15. T,n,i,r,č,n,e

*"Najväčšou cnosťou človeka je učiť sa, aby pochopil,
pretože chápať znamená byť slobodný."*

...

*„Hoci je klamstvo zázračne rýchle, pravda ho aj tak
dobehe. "*

...

"Skutočná sloboda je nemožná bez disciplinovanej mysle."

...

“Čítanie - najlepšie učenie.“

...

„Úprimnosť je prvou kapitolou v knihe múdrosti.“

...

„Koreňom všetkého dobra je láska.“

